

מקורות הסמכות לחינוך לערכים

הכנס השנתי

יוזמה - מרכז לידע ולמחקר בחינוך
מכון ון ליר, ז'בוטינסקי 43, ירושלים

ד"ר נירית טופול, רכזת אקדמית ועדת חינוך לערכים
קווים מנחים למדידה והערכה ביוזמה

חינוך לערכים

- מהו הרציונל המניע מדינות שונות לחנך לערכים?
- מהן התפיסות העומדות מאחורי המוטיבציה לחנך בנושא הזה?
- יצירת טיפולוגיה של גורמי הסמכות.

טיפולוגיה של גורמי הסמכות

- **תפיסה לאומית** – המניע בתפיסה זו הוא יצירת אזרחים נאמנים המחויבים למדינת הלאום. ערכים פטריוטיים.
- **תפיסה רב-תרבותית** – המניע בתפיסה זו הוא התחשבות בקבוצות השונות המרכיבות את המדינה. ערכים פלורליסטיים.

טיפולוגיה של גורמי הסמכות

תפיסה מבוזרת – המניע בתפיסה זו הוא טיפוח תכונות שיסייעו לתלמיד להשתלב בחברה. אין החלטה של משרד החינוך לגבי תוכניות החינוך לערכים. ערכים גלובליים.

תפיסה התנהגותית – המניע בתפיסה זו הוא יצירת אנשים טובים שינהגו באופן מיטיב עם עצמם ועם זולתם. ערכים חברתיים.

מאפייני התפישה הלאומית

- פטריוטיות
- אחדות
- הטמעה בכל השיעורים
- הטמעה מלמעלה למטה
- פיקוח וענישה
- דוגמאות: אנגליה, צרפת, פולין וסין.

מאפייני התפיסה הרב-תרבותית

- כבוד למסורות ותרבויות שונות
- תוכניות מותאמות תרבות
- נרטיבים מתנגשים
- תחושת שייכות
- דוגמאות: גרמניה, דרום-אפריקה, אירלנד

מאפייני התפישה המבוזרת

- אוטונומיה
- הכנה להצלחה
- התאמה אישית
- יוקרה והעצמה
- דוגמאות: ארה"ב, ניו-זילנד, פינלנד

מאפייני התפיסה ההתנהגותית

- התנהגות נאותה
- חריצות והתמדה הן הבסיס להצלחה
- הצלחת הפרט היא הצלחת החברה
- פיקוח הדוק
- אמצעי לאחדות האומה
- דוגמאות: דרום-קוריאה, יפן, סינגפור.